

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На пів року \$5.25	Six months \$5.25
На три місяці \$2.75	Three months \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Відповідальність завжди належала до найважливіших проблем суспільного життя в усіх його проявах, зокрема в політиці. Сьогодні важливість цієї проблеми ще тільки збільшується незвичайною складністю міжнародних обставин та тенденцією їхнього розвитку. При цьому треба підкреслити, що власне відповідальність, відповідальність перед народом і за народ, є одним з найважливіших принципів і засад демократії, бо ця відповідальність мусить і може випливати тільки з найбільшого внутрішнього почуття відповідальності, з її свідомості, а не зі страху перед диктаторським держиморджем.

Можна б навести багато дуже повчальних прикладів демократичної відповідальності навіть з найновіших подій. Ми часто дивуємось або й нервуємо поведінкою та поступанням аліантів у відношенні до большевиків чи це в Кореї, чи в Німеччині, чи в безлічі інших випадків. Але як завдати собі труда і проаналізувати ту поведінку, тоді неодмінно приходиться до переконання, що вона подиктована власне цією великою відповідальністю та свідомістю відповідальності демократичних державних мужів перед їхніми народами, країнами та перед історією. Тільки повна свідомість відповідальності за кожний наш крок може бути найкращою контролею нашого поступання та заохороною нас від помилок, які в обставинах могли б бути трагічними, як у „великій“, так і „малій“ політиці.

Почуття і свідомість відповідальності ростуть і розвиваються разом з ростом і розвитком народу. Їх не можна набутися впродовж одного дня чи року. Їх треба відшукати та зробити основою виховання вже від дитинства. Відповідальність рідиться в нашому поступуванні, індивідуальному і суспільному, тільки тоді, як вона буде складовою частиною нашої вдачі і нашого характеру.

Згадуємо про ці речі тою, бо власне проблема відповідальності є однією з найскладніших і рівночасно однією з найбільших недомогань в українському житті та зокрема в українській як внутрішній, так і зовнішній політиці. Можна б перейти від політичного, періоду за періодом української історії останніх десятиріч, і завжди натрапляти на один чи другий промах, що має свій початок в безвідповідальності одиниць чи груп.

Зарозумілий прояв такої більшої чи меншої безвідповідальності подібнується серед українців і сьогодні і в таких справах, де проблема відповідальності є майже проблемою бути чи не бути. Все ж таки, щоб не бути голословним, наведемо бодей один конкретний приклад з такої галузі, де проблема відповідальності є найбільш гостра — з пресії.

Одна українська газета в Західній Європі надрукувала а друга вважала за відповідне передрукувати статтю „Інтервенція в дії“, підписану буквами М. М. Стаття відноситься до набраних українців до американських „вартівних сотень“ в Німеччині, в чому мало б посередничати ЦРУ, та що, на базі прикладів з формування українських військових відділів німцями під час другої світової війни, найгостріше засуджується за „антиукраїнську природу“ та як „суцільно справі української національно-визвольної боротьби і цілям нації вороже і шкідливе“.

Помінаючи те, що вже саме посеред порівняння Америки та її теперішніх цілей з гитлерівською Німеччиною і її цілями з найбільш безвідповідальною нісенітницею, ціла фразеологія статті та її тенденції йдуть в цілком протилежному напрямі, ніж твердження навіть тих кол. речників яких вважаються обома згаданими часисами, які разом з усіма іншими колами домагаються, щоб найкращими союзниками демократії є поневолені народи за залізною заслоною.

Згадуємо це тільки як приклад безвідповідальності автора статті чи редактора газети. Він може мати свою думку і свій погляд на саму справу „вартівних сотень“ і за це ніхто не може мати до нього жадних претензій. Але ціла аргументація для підтримання такого становища, приклади і висновки, все це можна вважати власне прикладом безвідповідальності, яка може принести тільки шкоду.

Подібних прикладів можна б навести багато більше і з усіх українських середовищ. Ми дуже часто забуваємо, що нашим словам прислухуються і нашим ділам приглядаються з найбільшою увагою. Ми часто не здаємо собі справи, що кожну нашу помилку та кожний прояв безвідповідальності з відповідними підкресленнями використовують наші вороги проти нас. Ми дуже часто генералізуємо фрагменти без зв'язку з цілістю та приходимо до висновків більше або менше безвідповідальних заключень. Багато дечого з того українців могли б собі заощадити, якщо б вже наразі впорядкували свої внутрішні відносини так, як того вимагають сьогоднішні обставини.

Наступ брехні на Америку

(„Бактеріологічна“ війна в Кореї)

Ще 11 квітня цього року, московська газета „Ізвестія“ розпочала друкування „Докладу Комісії Міжнародної асоціації правників-демократів для розгляду злочинів американських агресорів в Кореї“. Сам доклад підписаний в Пекіні 9 квітня й негайно опублікування його в московській пресі показує. Під протоколом підписано багато правників з найрізніших країн, як проф. Брондвейнер з Гарту в Австрії, Кавал'єрі з Італії, Гастер з Англії, Жакс з Франції, поруч з визначними правниками Бельгії, Польщі, Бразилії й ін.

Ця міжнародна комісія ствердила, що „різні види комах були виявлені в 169 районах північної Кореї“. Зокрема виявлено, що заразливі недуги розповсюджували мухи, блохи, павуки, жуки, клопи, блошиці, комарі, птахи, риби й под. Так, наприклад, „на горі, недалеко від села Сукмун... виявлено велику кількість риби... Рыба наліз зогнила й була заражена холерою. Припускають, що ця риба, поміжково, скинена на гору“. Стверджує також, „що скинені комахи були заражені чумою, холерою й іншими заразливими недугами“.

Доклад комісії називає дуже правдоподібний, поскільки автори його намагались подати багато подібних до окремих випадків. Так, „18 лютого, у селі Балкам... були виявлені, в окремих скупченнях, павуки, мухи й блошиці... Комахи, в порівнянні з відомими корейськими, незвичного вигляду... Приблизно опівночі, перед тим, як були виявлені комахи, над цим обширом було спостережено літаки, що... кілька разів облетіли, але не скинули ні розривних, ні запальних бомб й нічого не обстріляли. Розслід, проведений фахівцями, виявив, що комахи були позаражені заразками чуми. Захворіло 50 осіб, що з них, до одинадцяти, померли, померло 36 (населення села складається, приблизно, з 600) і після цього чума більше не поширювалась. До того часу, чума в цій окрузі не з'являлась“.

У докладі підкреслено, що комісія оглянула лише частину з заражених місцевостей, бо на оглядання всього не вистачило б часу. Комісія підкреслює, що комахи були виявлені при низькій температурі, на людях і на відкритих полях, де природно вони, при існуючому холоді, не повинні б бути.

„Поблизу від тих місць, де виявлено комах, відшукано контейнери, яких побудова дає підставу зробити висновок, що їх вживали, щоб перекинути велику масу комах“.

Загальний висновок комісії такий, що „комахи, заражені бактеріями епідемічних недуг, скидали на Корею з американських літаків“. На цьому не кінець. За твердженням комісії, „американські літаки... не раз приміювали, щонайменше з 6 травня 1951 р., тріляний й інші газ або хемічну зброю“. Так, 9 січня 1952 р. ... два літаки бомбували невеличке гірське сільце Халсен... Після бомбування, було виявлено, що 83 особи загинули... Далі комісія робить висновки правничого характеру й стверджує, що цим винниками, ЗДА порушили низку міжнародних принципів і зобов'язань щодо провадження війни.

Дещо пізніше підписано й опубліковано „Доклад Китайської Ко-

місії для розсліду фактів, що американці вживали бактеріологічну зброю“. Цей доклад, переданий ТАСС-ом з Пекіну 25 квітня, надрукувала „Правда“ та „Ізвестія“ в числах з 27 й 28 квітня. У працях комісії знову участь багато китайських учених — фахівців з ділянок медицини, бактеріології, ентомології, епідеміології тощо. Комісія ствердила, що „для розповсюдження комах, живих істот і інших предметів, американські напасники використали, головним чином, літаки, хоч, на фронті, вони також використали для цієї мети, стрільну... Більші розміром живі істоти й птахи, а також речі, часто скидалися безпосередньо з літаків“ (себе не в бомбах чи стрільнях).

Поза багатьма свідченнями місцевих мешканців, комісія згадує кореспондента лондонської „Дейлі Воркер“ Аллана Унінгтона, який „бачив“, як американський літак скинув у великій кількості листя дерев і кам'яні мухи, що з них багато впадо на нього та на членів комісії, з якими саме тоді він був.

Звіт комісії описує різні роди бомб, що ними розповсюджували пошесті. Є такі бомби, що розпадаються на дві частини, випускаючи замкнених в них комах, є інші, паперові, що їх скидають на парашутах, є з металеві сітки, з пластмаси, є подібні до ручної гранати з держаком. Про це останню комісія описує, що коли вона впадала, то чулося шипіння й йшов дим, „коли дим розвіявся... помічено багато павуків, розміром з ніготи, що виповзали з оболонки бомб“. Але американці не обмежувалися комахами й рибами: „З метою розповсюдження бубонної чуми, американські літаки використовували для скидання пацюків“. Так, біля залізничної станції Намчжонь доведено, як американський літак скинув у якийсь предмет. Цей предмет, впавши, не розірвався. Свідок, перебуваючи місцевість, де впаав такий предмет, виявив зелену подовгасту скриню з багатьма дірками. „Скриня була розбита й поблизу лежав мертвий пацюк“.

Окрім живих істот, за твердженням комісії, американці розкидали різні предмети, що теж викликають пошесті.

Звіт комісії стверджує, що амери-

М. Барвінський

Потреба пильності в роботі

Ми цілком поділяємо думку п. Віктора Приходько, який в своїй статті „Без плану“ вищійся в „Свободі“ від 7 травня ц. р. закликає й актуальне на сьогодні питання необхідності пильності нашої української праці на еміграції. Дійсно, як зазначає В. Приходько, наша еміграція велика, досить сильна і взагалі патріотична і навіть дисциплінована, бо ж не можна брати тут на увагу виступи декількох „тоже українців“ з „Нового Русского Слова“ і шось до цього подібне. В цілому ж хвалити Бога еміграція наша досить одностайна й її свідомо працювати на всіх ділянках нашого громадсько-політичного життя. Але, як цілком справедливо зазначає В. Приходько, у нас ніс на сьогодні безпильність, все йде самотужки. Для уникнення цієї безпильності така треба, щоб при Українському Конгресо-

місії почали розкидувати заражені комахами 28 січня 1952 року. „У той день температура повітря в місцевості, де були скинені комахами, була 19 степенів вище нуля за Цельсієм. Неможливо, щоб комахі з'явилися природно й в такій великій кількості. З того часу й до 31 березня, за неповними даними, було зазначено 804 випадки, коли американські напасники скидали комах й живі істоти, а також предмети. Густота комах на поверхні землі перевищувала іноді тисячу штук на квадратний метр. Обшири розповсюдження комах охоплюють 70 повітів і міст Кореї, головню прифронтові околиці, великі міста та комунальні лінії в заплілі“.

На 28 травня, китайські комуністи скликають т. зв. азіатську тихоокеанську мирову конференцію в Пекіні, яка має бути черговою трибуною большевицької пропаганди. А доки розгорється ця конференція й мільйонами слухачів та читачів промов тієї конференції, то большевики вправно використовують трибуну ОН. Коли ж домагання Малика роздати в ОН присланих з Китаю фальшиві „документи“ про провадження бактеріологічної війни було відхилено, то Малик прикинувся обуреним, оголосивши що відмову незаконною. „Він не може змусити світ, промовчати ці злочини проти людства. Ви не можете змусити світ пройти повз ганебні способи війни, що їх використовують американці проти китайців і північних корейців“.

Малик не буде мовчати. Сотки газет і радіоисень, що знаходяться в спільному світі під комуністичним впливом також не припинять розсвітати свідоу брехню. І сотки мільйонів мешканців підсовєтських країн, і мільйони слухачів і читачів просовєтської пропаганди на Заході повірять вісці у ці всі вимисли. Так, як вірять в російські наклепи про улаві злочини підкорених Росією народів. А це все лише для того, щоб, закрити тих, що знають і хочуть розповісти світові правду про злочини Росії.

Щоб закрити тих, хто хоче оповісти про Виницію, про Катинь й про народобивство Росії. Щоб злочини були не відвічний ворог людства — Кремль, а ті, що намагаються боротися з цим злочинцем.

М. В. Дольницький

МОСКВА І ВАТИКАН

Світові конгреси миру, „бактеріологічна війна в Кореї“, Московська економічна конференція, а останнім часом світовий конгрес захисту дітей у Відні й світова церковна конференція в резиденції російського патріарха — це безкінечний ланцюг пропагандивних трюків Москви. Вона не зупинилась навіть перед тим, щоб удержувати релігію зробити засобом антиамериканської політики: на рівні з комуністичними пропагандистами ієрархії різних церков засуджують англо-американську агресію, „варварське застосування імперіалістичної ЗДА бактеріологічної війни в Кореї й Китаї“.

Обмежене відновлення на території СРСР церковного життя одначе не змінило вульгарно-негативного ставлення Москви до релігії. Про це свідчить нова книжка М. Шеймана „Ідеологія і політика Ватикану на службі імперіалізму“ (Державне видавництво політичної літератури, Москва).

За штампологією кремлівської пропаганди Ватикан був по черзі союзником Гітлера, Мусоліні, Франка. Після другої світової війни Ватикан „тісно зв'язав себе з американським імперіалізмом. Він в таборі підпалювачів нової світової війни. В апараті Ватикану все більшу роль грають ставлення Волстріту, що експлуатують релігійні почуття католиків в інтересах кучки імперіалістів. Вони широко використовують цей апарат для шпигунських цілей. Вплив ЗДА і його державного департаменту такий сильний у Ватикані, що в американській буржуазній літературі все частіше ставиться питання про те, що слідуючим папою мусить стати американець“.

Ватикан, стверджує автор, лише

М. В. Дольницький

ТРИЕСТ — НОВИЙ ДАНЦІГ?

Польща після першої світової війни з Данцігом. В обох випадках вирішено справу компромісом. У вересні 1947 вільне місто Триєст, згідно з порозумінням між всіма великодержавами, оформилося офіційно, із чужинним губернатором, і поділом на зони А (під англо-американським контролем) і В (під контролем Югославії). Югославія не заперечувала домоганням зони А, а зони В Триєсту для себе, втративши в міжчасі совєтську підтримку; ССРП навіть пробував за ціну певних концесій підтримати Італію в її домагах щодо Триєсту. Знов англо-американці не скридалися із своїм попертам Італії.

Сім років тривав між Італією і Югославією спір за Триєст. Преса поразу приносить вістки про, не раз, криваві демонстрації італійців і югославців. Що ці демонстрації інспіровані ззовні, немає ніякого сумніву.

Америка і Англія раді б позбутися триєстського тягару. Тому що Італія виразно заявляла по стороні Заходу, на конференції Америки і Англії в Лондоні минулого місяця, винесено постанову, щоб дата Італії більше прав в адміністративній зоні А, одночасно підтримуючи італійські претензії до частини зони В, що з сьогодні під управою Югославії. Італія, на основі цього порозуміння, мала б перейти усе цивільну владу в зоні В, за виїмком поліційної та найвищої, уряду губернатора, якого досі і так не було.

Легко догадатися, що ці поступки західних великодержав щодо Італії викликали гостру реакцію Югославії. Тіто гостро заперечував проти лондонських постанов і заявив, що поступкою для уряду де Гаспері Англії і Америки намагаються рятувати захитану позицію теперішнього уряду, який не зміг переставити в Італії таких реформ, що задовольнили б населення та причинились до покращання його матеріально-го становища.

Але й уряд де Гаспері не вдоволені рішенням лондонської конференції. Італія, заявив де Гаспері, буде і надалі домагатися повноти прав в Триєсті. Знов югославський часопис „Борба“ вважає рішення про збільшення права Італії до Триєсту ударом по найбільш життєвих інтересах Югославії.

Історик літератури не мали змоги пізнати цілу творчість поета, тому в підручниках знаходимо тільки по декілька рядків заваг. Завинило тут багато бурхливого життя поета, який ніколи не знавав спокою і розкидав свої твори не раз далеко від рідного краю. Х а р а к т е р и с т и ч н о п р и к м е т о т в о р і в П а ч о в с ь к о г о з г л б о к а в і р а в н а ш е м а й б у т н ь, з і о г о р о в і с ч и м с м о л о д и м, б о п о е т з м а г а в д о т о г о ц і л ь н і в і к, щ о б п р о с л а в и т и т і „с о н ц я“ н а ш о ї і с т о р і ї, і ц е й о м у в а д а л о с я.

Як громадський діяч Пачовський дав докази великого патріотизму. Він ніколи не оглядався на задні колеса, без жаху йшов у бій за Україну, дарма, що це коштувало його здоров'я і багатьох років життя, а до певної міри загравдав подати про збереження своїх творів.

Як педагог виховав багато значних людей і навчив їх цінити

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

(В десятиріччя смерті)

(2)

З початком 1920 р. для поета починається новий десятирічний період праці виховання нового покоління на Карпатській Україні, за який йому належить велика шана. В Ужгороді стає редагувати тижневик „Народ“, бере живу участь у заснуванні товариства „Просвіта“, пише популярні публіцистичні праці для народу, поетичні твори для читанок, виготовляє доклад про історію тощо. Товариство „Просвіта“ в Ужгороді видає його „Історію Підкарпатської Русі“ в 5-ох тис. примірників, вправді тільки її першу частину, але ж від цього її значення для пробудження сонного Закарпаття не меншає. (Цілість появилася в 1916 р. в Мюнхені, як „Історія Закарпаття“). За час свого учительства в гімназії в Берегові, поет пише багато поетичних творів, з минулого Закарпаття. Найбільшою літературною вартістю є „Князь Ляборень“, босвий епос, друкований в Літ. Віснику 1924 р.

Його сценарій „Чарівний перстень Карпати“ випродкувала чеська виробля як фільм під назвою „Князь Коріатович“, який в 1923 р. продали закарпатцям в Америці.

За працею для Закарпаття поет не забував загально-української трагедії, глибоко передумував пережити події недавнього минулого. Тоді постають два великі твори: „Марко Проклятий“ (виданий опісля, як „Золоті Ворота“ в 1938 р.) і „Дума про Івана Безричного“, друкована частинами в „Українським Скарбатиці“ в Позеві 1923 р. Поет створив тільки дві частини „Золотих Воріт“, „Пісню України“ і „Пріспіноду“, третю сподівався творити у вільній державі, як „Небо України“. Твір мав бути синтезом життя, як ряд візій трагедії визвольних змагань. Поет перенів в ньому головну думку, що над всіми українцями тяжить первородний гріх розвалу своєї держави за та-

тарських часів татарськими людьми і цей гріх жде відкуплення через жертв героїв.

В 1926 р. поет промусьти на доктора філософії на Українському Університеті в Празі і коштує з думкою виїзду на Україну, бо чеська влада робить йому беззастанні труднощі, як „громадянський“. В 1929 р. восени далішній побут стає неможливим, поліційні власті жадають паспортів, шкільні вимовляють договір праці, а польський консулят не хоче дозволити на поворот до Галичини. Без надуми поет рішається на нелегальний перехід гір. Шасливим збігом обставин власті йому переїхати поїздом через границю з прогулкою галицьких учителів, давніх учнів.

В Галичині працює в гімназії в Перемишлі і виховником в бурі св. Миколи до 1934 р. Поет швидко з'єднав собі серця молоді, популяризує серед неї справу Закарпаття, читає свої закарпатські твори на концертах, публічних відчитках, але з боєм стверджує, **ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ** що старше громадянство легковажить його заслуги для рідної справи на Закарпатті. Тут лише „Храм дітей сонця“ 1930 р., видає 2-ге і 3-є видання „Розсипаний перлів“, укладає лібретто опери „Замок Заклятої Царини“ на основі закарпатських переказів. Му-

зику для цієї опери мав уложити сл. п. Гайворонський, однак не зміг компонувати без закарпатських мотивів, а війна перервала зв'язки. В 1933 р. появляється містерія „Гетьман Мазепа“, яка зустрічається з такою неприхильною оцінкою критики, що поет не може мовчати. В „Дзвонах“ пише „Сповідь“, в обороні цілої своєї творчості („Моя Сповідь“, Львів 1934 р.), та гострими словами відбиває всі закиди.

Від 1934 р. проживав в невідрадних обставинах у Львові після звільнення з праці професора в Перемишлі через донос до Кураторії. Один рік працює урядовцем Головної Управи Рідної Школи за нужденну плату, проте використовує кожну вільну хвилину на праці в бібліотеках для вивчення своїх творів. Під натиском опінії, президія Рідної Школи видускує поетові працю в Науковим Товаристві ім. Шевченка, а кооператива Будучність погоджується виплачувати платню на руки сл. п. проф. Раковського, голови Н.Т.Ш. До невиданих творів тіло треба зарахувати „Князя Михайлика“, „Вайду, князя Запоріжжя“, „Пісню Дажбогів Внуків“ з муз. обробкою Гайворонського-Придаткевича. В 1936 р. письменник перекладає для Н.Т.Ш. Київський і Галицько-Волинський літописи, а доля не ща-

дить йому важких переживань, на вулиці паде під авто, яке ломить йому ногу. Зі всіх сторін обзиваються давні учні, шлють слова розради, підмогу — все це підіймає на душі поета, він відужує. Одержує невеличку ренту від Суспільної Безпечальні і з запалом далі працює. В 1937 р. виходить його віршівана казка для молоді „Золота Гвіздка“, популярний нарис про гетьмана Мазепу у вид. „Просвіти“, перекладає віршом „Виліни“ з російської мови для Н.Т.Ш. В 1938 р. видає І. част. „Золотих Воріт“ — „Пекло України“ але наклад пропад, бо поет не має грошей на випуск цілого накладу. В 1939 р. у видавництві Тиктора виходить „Повість Времених Літ“ ч. І, вищезгаданий переклад.

Вибух другої світової війни не був несподіванкою для поета, він його передбачував давно. З приходом большевицької влади став назад професором середніх шкіл Львова і старшим викладачем на університеті ім. І. Франка. Матеріальне становище поета дещо краще, але все ж не може добути одержання кращого життя, даліше проживав в підвалі. Поїздка до Києва це для нього паломництво до Мекки, викрадається нитком з гуртожитку, щоб оглянути храм св. Софії, до якого літати звергалися всі його думи.

Часопис „Свобода“ повинен знаходитися в кожній українській хаті.

працю для рідного народу. Його учнями були Вітовський, Євшан, Кучабський, Придаткевич, Гайворонський, Голішський, Степаніна, Роскоха і др. Одні в 1914 р. пішли в бій за Україну, як Січові Стрільці, а друге покоління на Закарпатті творило Самостійну Карпатську Україну 1938 р. Кінець

Загальне військово навчання

Уже багато років майже в усіх країнах Європи існує загальне військово навчання. І ось, — це звучить досить смішно, — Америка, яку Кремль називає — „Нація ганглярів війни ч. 1.", ніколи не мала загального військового навчання. Навіть деякі прихильники Америки закордонно трохи вірять у цю Кремлівську пропаганду, але варто нагадати, що тільки кілька тисяч тому Палата Представників провела законопроект (бил) про загальне військово навчання.

За традиційною американською концепцією регулярна американська армія дуже маленька і складається тільки з добровольців. Вразі потреби, ці малі сили збільшуються з вишколених резервів і рекрутів, покидаючи до війська з людністю.

У минулому така система цілком задовольняла Америку, що провадила відносно ізольоване існування й не втручалася в справи інших країн. Але тепер, зважаючи на теперішню відповідальність Америки за світовий мир, президент Труман кілька разів упродовж минулих років просив Конгрес прийняти закон про загальне військово навчання.

• ШУКАЮТЬ ЗАНЯТТЯ •

ІВАНКА СКУБІВНА

Перекладач, Цикліст, книговодство. Радю допомагає в випускних різних офіційних паперів.
Телефон: ORegon 3-4448
107 1/2 St. Mark's Place, New York N. Y.
(E. 8th St.)

• БІЗНЕСОВІ НАГОДИ •

ХОЧЕТЕ КУПИТИ ДІМ?

Не опустіть цієї нагоди.
Дім продається в Бабліоні — 6 кімнат: 3 спальні, кухня, їдальня і вітальня — близько станції, моря, укр. церкви, укр. і англ. шкіл, лота (парцеля) 50x115. Продам у меблюванні, з повним устаткуванням. Готини потрібні 3,500 дол., решта на легкі сплати.

M. CYMBALISTY
50-50 Broadway, Woodside, L. I., N. Y.
Tel. YElowstone 2-3136.

• Професійні оголошення •

Д-р М. МАНЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги чоловіків і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нерви, міхури, ревматизм, переводить аналізи крові й сечі.
Пробірка \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коро 4-01 Еллені й Юлію Стер.
Година: Щодня 10-1, 4-7;
В неділю 11-1.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острії й довготривалі недуги чоловіків і жінок, шкірні, X-Ray, Роздутьтя жовтяки без операції. Переводимо аналізи крові й сечі, дозволяємо. — Офісний година: Щодня від 10 ранно до 6:45 вечорі.
В неділю від 11 до 1 поночі.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коро 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги, Fluorosceny, X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізи крові й сечі, дозволяємо.
Офісний година: щодня 1-5 і 5-8 р.м.
В неділю від 10-2 поночі.

Dr. J. DERUNA
128 East 86th St., New York City
Над станцією суб. Lexington Sta.
Окремі жидальські жінки.
Одружені в будні від 10-2 і 4-9 год.
Особливу увагу звертає на недуги чоловіків і жінок, неправильності й ослаблення.
Покінчив студії в Європі.

• ОКУЛІСТ •

ВСЯКІ ХВОРОБИ ОЧЕЙ
лікує спеціаліст — окуліст
Д-р ОСИП ЖАНІЕР
Година прийняття:
Щодня від 10-12 — крім п'ятниці.
А в понеділок, середу, і п'ятницю також вечорами від 6-8-го
35 E. 7th St., NEW YORK CITY
Tel.: OR 4-8038

Перевозки Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2434

УВАГА! ГРОМАДИНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Marks Place
NEW YORK, N. Y.
мас на складі НОВІ ІМПОРТОВАНІ КАПЕЛЮХИ по найнижчій ціні, — соломинні, панамі та легкі фітцелі на літо.
Даліше пригадуємо, що масою відділ МУЖСЬКОЇ ГАЛІНТЕРІІ, а саме: першої якості сорочки, спортивні сорочки з короткими рукавами, дошкених, піжами знайомих: „Jayson", „Fruit of the Loom" і „Reis".
Просимо зайти і переконайтеся про високу якість матеріалу та низьку фабричну ціну! — Говоримо по українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилі 1480, (станція WHOM).
Отворено щодня до 8:30 веч., а п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE, (1st 8, 2nd, 3rd & 4th Ave.) NEW YORK

буде зроблений неохочо. Навіть сьогодні, у теперішніх умовах, Злучені Держави не мають загального військового навчання.

Військові чи цивільні американці готові виконувати свої обов'язки вразі потреби. Минула й недавня історія дають тому незаперечні докази.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Торонто, Онт.

До членів Від. 432 УНСОУ

На Річних Зборах від. 432 У. Н. Союзу, які відбулися 3-го лютого 1952 року, було вирішено одногослоно присутніми членами організувати при нашому відділі окремих фонд Допомоги Хворим, з якого можна б було давати допомогу нашим хворим членам по \$10 тижнево впродовж 6 місяців, а коло хворитиме далі, то по \$5 тижнево в наступних шістьох місяцях. Одним словом: організувати такий фонд, з якого буде можна уділювати допомогу тим членам і членам, які хворітимуть і потребувати такої допомоги.

Правний дозвіл на таке рішення дав Союзним відділам 114 параграф статуту У. Н. Союзу, який є заархивований у Канаді й тому має дозвіл вести облікову працю в усіх її провінціях.

Кожний член і членка від. 432 У. Н. Союзу будуть мати право користуватися з цього фонду Допомоги, якщо вони на це годяться та подадуть, що згоду на письмі фін. сек. В. Гриняків або передадуть особисто касиріві Т. Мельничуку, який приймає вкладки цього відділу в канцелярії кожної неділі в п'ятницю вечором від год. 8:30 в домі У. Н. О. під номером 297 Колеж вулиці.

Висота вкладок цього Допомогового фонду Хворих така: Річно — \$10.00, піврічно — \$5.00, квартално — 3.00, місячно — \$1.00.
Вік прийняття до цього фонду від 16 до 60 років життя.

Всі інші, які хотіли б користуватися з цього Допомогового фонду, повинні вперше вписатися в членів від. 432 У. Н. Союзу, бо лише через відділ набудуть це право. Зголошення просимо надсилати чи особисто передавати до дня 25 травня ц. р.

За Уряд Відділу:
Голова: д-р І. Бавленко;
фін. секр.: В. Гриняк;
секр. прот.: Д. Фенюк;
касір: Т. Мельничук.

БОСТОНСЬКА ПОЛІЦІЯ ПЕСИМІСТИЧНО ОЦІНЮЄ ВИКРИТТЯ ВЛОМНИКІВ ДО БАНКУ БРІНКА

Бостон, Масс. — Бостонська поліція з недовірою оцінює вістки про те, що вбивство М. Т'Браса в годві Айланд викрило досі невиявлену справу викрадення з банку Брінка в 1950 році 1,219,000 доларів. Про це заявив прокурор в Ровд Айланд Вільям Е. Поверс. Він користувався свідченнями Альфреда А. Гагнона, який заявив, що вбитий Т'Брас і Юлій Кеннер, належали до осіб, що планували рабунковий напад на бостонський банк Брінка. Але бостонська поліція перевірила зізнання Гагнона і не надала їм великої ваги.

Участь українців у конгресі вільної преси в Берліні

В дні 24-28 квітня ц. р. в Берліні відбувся річний Конгрес „Федерації Вільних Журналістів Центральної і Східної Європи та Балтійських і Балканських Країн". Поруч з внутрішньо-діловою частиною Конгресу, відбувся ряд публічних засідань, на яких були виступили реферати про становище країн, що перебувають під московсько-большевицькою окупацією. На урочистому відкритті Конгресу у великій залі Берлінської Політехніки промовляв голова Федерації Б. Вєжбєнський, Голова „Американського Комітету Вільної Преси" адмірал Міллер, бургомистр Берліну д-р Ройтер, члени американського й англійського парламентів, представники французької й італійської преси й інші. Конгрес пройшов дуже вдало і являв собою потужну маніфестацію журналістів країн з-за „Залізної Заслони" проти терористично-тоталітаристичного режиму совєтів.

В Конгресі взяла участь численна делегація українських журналістів, а саме: пп. ред. М. Добрянський, соти. Б. Панчук і ред. М. Семчишин з Лондону, пп. ред. Р. Голяк і ред. Косик з Парижу, інж. А. Кішка з Мадриду, пп. інж. Д. Андрієвський, ред. І. Вагрянський, ред. Кошелевський, ред. В. Левіцький, ред. М. Лівницький, ред. А. Мельник, ред. В. Стахів з Західної Німеччини та ред. Б. Осадчук з Берліна. В характері гостя на Конгресі був присутній директор на Європу ЗУАДК-у М. Радик, що брав участь в окремих імпрезах української делегації.

Українська делегація, виділяючи з себе президію в складі ред. М. Лівницького (голова), ред. М. Семчишина (місоголова) й ред. А. Мельника (секретар), провела під час Конгресу велику репрезентативну й ділову роботу. Соти. Б. Панчук був обраний місоголовою Конгресу, а ред. М. Семчишин був звітовцем статутової комісії. В працях ріжних комісій працювали ред. Р. Голяк, ред. Косик, інж. А. Кішка й інші.

На одному з прилюдних засідань з рефератом на тему „Советизація" виступав інж. Д. Андрієвський, опираючись у своїй доповіді на приклади з життя вільності поневоленої України. Ред. М. Добрянський взяв участь від української делегації в інтерв'ю для німецького радіо, подавши кілька інформацій про визвольну боротьбу українського народу. Ред. І. Вагрянський прочитав в українській мові відозву Конгресу до населення країн з-за „Залізної Заслони", подавши на вступі, окреме привітання до українців на Батьківщині від делегації українських журналістів. Цей вступ передавався через радіо. До центральних органів Федерації на наступну каденцію вийшло знову кілька українців, зокрема ред. М. Семчишина перебрано на становище місоголової Федерації.

Поза офіційною участю в Конгресі, українська делегація пропобила ще ряд окремих заходів для висунення деяких проблем, що спеціально торкаються української справи. Представники української делегації (інж. Д. Андрієвський, ред. М. Лівницький й соти. Б. Панчук) були представлені адміралу Міллеру, з яким відбули коротку розмову. 25 квітня части-

У. Н. Фонд дякує Платникам і Жертводавцям

(ЛИСТА Ч. 48 — по день 10. березня 1952.)

(Докінчений).
ОГАН:
Акрон: Марія Полюка \$10.
Кантон: о. Петро Кабаровський \$10 (1952).
Клівленд: „Сокіл" (від 336 УНС) \$25; по \$10: Лука Чупиль, Катерина Голдер, Зеновія Ярош, Василь Кацер, Петро Кінаш, В. Р. Коцюк, Богдан Ковч, Дмитро Мачалаба (1952), Олександра Мачалаба (52), Дмитро Малець, Володимир Прох, Михайло Світлик (1952), Василь Шмагло; Іван Магоцький \$7; Розалія Коцюк \$5; з нагоди святкування 35-тих роковин вичинання п-ва Вілєцьких на Українській Народній Фонд зложили по \$2: М. Вілєцька, В. Брездун, Н. Кунєвич, Я. Павлішин; по \$1: Т. Бакон, Ф. Бризга, А. Бурко, І. Бушко, М. Червешкий, С. Чорний, Т. Данилович, В. Карпінський, М. Колодій, Д. Крук, І. Кухта, М. Лев, А. Малицький, О. Малицький, Г. Мисик, Ж. Олексин, П. Плага, Г. Прийма, М. Реклінський, М. Сентій, С. Сливка, В. Занько; дрібними \$2.
Іст. Ліверпул: Петро Скалевський \$10 (1952).
Лорей: М. Ступарек \$10 (1952).
Нью-Фолс: Стефан Вільк \$5.
Нінгетави: Хор „Воля" \$25.

на українській делегації відділа Берлінську редакцію часопису „Ді Нойе Цайтунг", провінши коло 2 годин у товарисько-інформаційній розмові з американськими й німецькими редакторами газети. 26 квітня мала місце окрема зустріч українських і польських журналістів, під час якої були порушені актуальні питання, що торкаються сучасного стану обох народів. 27 квітня українська делегація вітала у себе представників нечисленної колонії українців у Берліні, використавши цю нагоду для обміну інформацією, при чому дир. М. Радик мав змогу подати відомості про заплановану допомогу ЗУАДК-у для українців, що перебувають у західному секторі Берліну.
(Укр. Інформ-Бюро)

ПРИСУД СМЕРТІ

Нью-Йорк. — Внесено смертний вирок Кешнерові, що в осени минулого року підпалив свій склад з товарами, щоб стримати обезпечення. Під час спричиненої Кешнером пожежі загинуло три особи. Смерть наступила в наслідок вибуху запальних матеріалів, які знаходилися на місці пожежі. На суді, обвинувачений визнав свою вину.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 18-ти мільйонного майна організації!

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! УКРАЇНСЬКІ ВЧИТЕЛІ!

Використайте час для навчання Ваших дітей української мови і письма на основі **НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО БУКВАРЯ-ЧИТАНКИ**
МОВО РІДНА!
Опрацьованого І. Коричиним і рекомендованого д-ром К. Кисілевським.
„БУКВАР-ЧИТАНКА" на своїх 192 сторінках має: 1) Посібник для учнів англо-мовних шкіл, за яким діти, що знають основи англійського письма, легко можуть засвоїти українську абетку; 2) Буквар; 3) Читанку. В тексті біля 200 рисунків і ілюстрацій!
ПОДРІВНА ЦІНА \$2.00.
Замовлення враз з належністю просити слати на адресу: „СВОБОДА", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ І ПРОДАЄТЬСЯ Ч. 1.

„ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ЗБІРНИК"
який видає Вільна Українська Академія Наук в ЗДА з метою дати громадянству образ теперішнього стану літератури, науки й мистецтва поза межами України.
ЦІНА \$2.00.
Замовлення просимо надсилати на адресу: „СВОБОДА", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПЕНСІЛВЕНІЯ:

Еліскаппа: Г. Павлушок \$5.
Ардмор: Василь Дячок на коляду \$10.
Честер: „Самопоміч" з Шевчен. Свита \$38; по \$10: Семен Давид, Іван Кічула; Михайло Пастушок \$9; С. Кулай \$1.
Клаймер: Митро Качур \$10 (1952).
Джонсвилл: Дж. Свічак \$3.
Філадельфія: Учениці Івана Петик, Лідія Яцків, Марія Дєйчаківська й Ольга Німчук замість квітів на могилу свого Покійного професора Івана Войка \$12; по \$10: Василь Дорошенко (1952), Павло Шевченко, Михайло Калит (1952), Дмитро Куляка (1952), Зенов Рудик (1952).
Феніксвилл: По \$10: Григорій Дацюк, Іван Фука, Петро Фука, Осип Струк, Пітербург: Е. Вазилевич \$10 (1952).
Тайр: І. Ланчак \$1.
Скрентон: Д-р М. Я. Стець \$10.

РОВАД АЙЛЕНД:

Сент-Фолс: Іван Поляк \$10.
Ванкувер: Анастасія Голубчик і Катерина Яринок збірка з Шевчен. Свита \$10.

ЮТАГ:

Солт Лейк Ситі: Коляда по \$1: А. Худяк, І. Громик, Е. Клеонова, Ф. Урадіа, І. Власенко.

ВІРДЖІНІЯ:

Ровнок: Михайло Турин \$5.

ВЕСТ ВІРДЖІНІЯ:

Темз: М. Магун на коляду \$2.

ВІСКАНЗІН:

Джеферсон: Микола Яремко \$10 (1952).

Майлс: По \$10: Йосиф Ваглай, Григор Черев, Петро Дідун, Михайло Федішин, Михайло Гузія, Михайло Коніковський, Михайло

БОФАЛО, Н. Н. — Подарується

членом до відомо, що місечні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 299, відбулися 25 травня о год. 12, впродовж 25-тих років. Проситися членів прийти на час, бо є важні справи до полатодження. Довгоюч члени повинні вивірити залежності і якщо у Вас є знайомих, що хочуть вступити в членів, приведіть на збори. Збори відбудуться під ч. 780 William St. — А. Коваль, предс.; І. Самуляк, кас.; І. Сидорович, секр.; 35 Salem Tel. W.O. 1092.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ТИМОФТЕЙ УДУТ, член Бр. Покр. Прес. Богородиці, від. 351 У. Н. Союзу в Niagara Falls, N. Y., у покійності по довіри недузі, проживав 69 років. Був відреченим членом. Похований в смутку дружиною Ану, сестрою Михайла, Івана, дочку Стефанію і 4 внуки. Походив зі селян Закарп. пов. Перемишляни, Україна. Похорон відбувся 12 травня з домі жалоби при участі родичів, членів Братства і знайомих до перлам Прес. Дни Марії, а опісля на цвинтар Gate of Heaven. — В. Н. І. Борак, секр.

Кузьмінський, Іван Макар, Станіслав Макар, Йосиф Лучин, Максим Місюрак, Йосиф Пачовський, Леонід В. Петренко, Павло Підгурський, Григорій Попович, Андрій Пискар, Ілля Савчак, Іван Сенчишин, Іван Сливчанський, Михайло Сидор, Василь Стефанішин, о. Володимир Возник, Михайло Жук, Микола Зубський; Роман Іванець \$8; В. Кметь \$3.

КАНАДА:

Манітоба: Флім Флан: Василь Кочій \$15.

ПОПРАВКИ:

Понкер, Нью-Йорк: Бр. св. Володимира (від. 4 „Провидіння") \$10 (1952), а не як було подано Франк Вибель.

Сиракуз, Нью-Йорк: Справляємо перекручені в попередньому номері привітання: По \$10: Дінька Андрій, Голь Мх., Кунццо Ол.

НАШОБАЛІНІ ДАТК

слати на таку адресу:

Ukrainian Congress Committee of America,

P. O. Box 721, Church St. Annex

New York 7, N. Y.

СІВЕ ВОЛОССЯ

ЦЕЗАЄ

БЕЗ ФАРЕВАННЯ

Чудовий препарат можна тепер дістати, щоб повернути сиве волосся до природної темної краси, на чому магичним способом. Коли уживати його кожного дня на короткий час, він поступово і чудесно перемінює сивий вигляд на природний колір. Тимте: темне волосся дає вигляд молодості.

Якщо ви хочете випробувати цей дивуочний препарат без ризику, то вишліть олей вирізок до TRYSAN CO., Dept. 67, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам 2 піпетри-дозатори вартості п'ятих за \$4 з додатком федерального податку в 80 шт. Це знижка в \$1.20 на правильний ціні. Якщо, після ужиття згідно з інструкцією, ви не будете задоволені з яких небуд причин, вам звернуть повну грошову заплату.

Ім'я _____

Адреса _____

Місцевість _____

Стейт _____

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,

New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5746

Дні поші в модернім комфортабельнім стилі капіталь.

Перторіяльна обслуга з усіх похоронах без різниці матеріального стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам

по ціні так як інші \$150

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 EAST 5th STREET

New York City

Dignified funerals as low as \$100.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях

Контрольована температура.

Модерна капіталь до ужитку даром.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

НОВЕ ВИДАННЯ ОПДІ

УКРАЇНА ЗЕМЛЯ МОЇХ БАТЬКІВ

Описова географія України Юрія Сірого.

Розкішне видання на крейдяному папері з художньою кольоровою окладиною П. Холодного та 46 малюнками.

Книжка корисна для молоді й дорослих!

ЦІНА \$1.25.

Книжку можна набути в книгарні „Свобода":

83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2833. Притасаний наглядяч.

„UNCLE JIM" BETTY WEST OFFERED, "IF YOU AND TERRY AND DR. WONG WILL GET WOOD, I'LL BUILD THE FIRE."

AS THE SUN DROPPED SWIFTLY INTO THE WEST, ALL THAT REMAINED OF THE JAMES WEST EXPEDITION STAGGERED EXHAUSTED INTO A SMALL CLEARING.

BETTY SET ABOUT ARRANGING THE CAMP UNWARE OF THE CRUEL, SAVAGE EYES INTENTLY WATCHING HER EVERY MOVE.

Як сонце ападалося швидко на захід, всі, що залишилися з експедиції Джеймса Вєста, похитувалися, змучені війшли на малу галявину.

„Дядьку Джіме", Betri West пропонувала, як ти і Террі і д-р

Вонг роздобудете дров, я розпалю ватру".

Betri приступила до влаштування табору, невідома жорстоких, диких очей, що німолегливо слідували за кожним її рухом.